

STANOWISKO STOWARZYSZEŃ REFERENDARSKICH

W związku z pojawiającymi się w przestrzeni publicznej propozycjami przekazania do kompetencji notariuszy części spraw, należących obecnie do kompetencji sądów (spraw rejestrowych, spraw dotyczących wpisów w księgach wieczystych, wydawania nakazów zapłaty), Ogólnopolskie Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych oraz Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych Lex Iusta stanowczo sprzeciwiają się takim propozycjom.

Dążenie do uproszczenia procedur nie może prowadzić do osłabienia bezpieczeństwa obrotu prawnego. Granicą popularnego obecnie hasła „deregulacji“ powinno być zapewnienie obywatelom bezpieczeństwa dokonywanych czynności prawnych.

Przekazanie kompetencji sądu do dokonywania oceny czynności prawnej notariuszom, którzy jednocześnie sporządzają dokument zawierający daną czynność, osłabi bezpieczeństwo obrotu prawnego. Notariusz dokonujący danej czynności nie gwarantuje bowiem w pełni dokonania jej prawidłowej kontroli.

Wyliminowanie sądowego etapu dla kontroli czynności dokonywanych przez notariuszy, jeżeli w założeniu ma przyspieszyć ujawnienie zmian w odpowiednim rejestrze, może nastąpić właśnie kosztem bezpieczeństwa obrotu prawnego.

Ustawodawca wprowadził domniemanie prawdziwości danych zawartych w rejestrach, albowiem to Państwo posiada instrumenty pozwalające na zapewnienie realizacji tego domniemania. Jest nim powierzenie m.in. prowadzenia Krajowego Rejestru Sądowego oraz ksiąg wieczystych referendarzom sądowym, którzy z ustawy gwarantują niezależność rozpoznania sprawy.

Wprowadzenie domniemania prawdziwości wpisów danych w rejestrze przedsiębiorców czy w księgach wieczystych należy uznać za wprowadzenie obowiązku zbadania przez sąd prawdziwości danych podlegających ujawnieniu w rejestrach. Obywatel działając w zaufaniu do Państwa działa w przekonaniu, że dane wpisane do rejestru są prawdziwe, gdyż ich ujawnienie zostało poprzedzone zbadaniem ich prawdziwości (kontroli) przez niezawisłych sędziów lub niezależnych referendarzy sądowych.

Nakazy zapłaty zgodnie z unormowaniami ustawy – kodeks postępowania cywilnego, mają moc prawną równą wyrokom sądowym i podlegają egzekucji sądowej w drodze przymusu

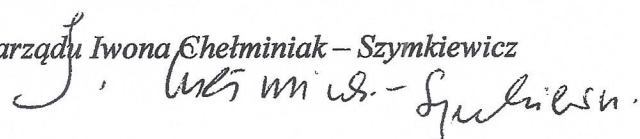
państwowego. Wydanie nakazu w chwili obecnej, poprzedza także kontrola dokonywana przez niezawisłych sędziów lub niezależnych referendarzy sądowych.

Stowarzyszenia Referendarzy Sądowych z niepokojem obserwują próby przekazania zadań należących do kompetencji Państwa podmiotom pozostającym poza jego strukturą. Działania te mogą rodzić niebezpieczeństwo z punktu widzenia szeroko rozumianych praw obywateli.

W dniu 22 maja 2025 roku w Senacie RP odbyła się konferencja: „Notariat dla Obywatela. Nowe czynności notarialne w służbie społeczeństwu.”. Głównym celem konferencji jest rozważenie przekazania części kompetencji z zakresu prawa spadkowego, rodzinnego, gospodarczego oraz z zakresu rejestrów sądowych i ksiąg wieczystych na rzecz notariuszy. Znamienne jest, że w konferencji nie został przewidziany udział przedstawicieli środowiska referendarzy sądowych, których pracy w znacznej części dotyczą zagadnienia poruszane na wskazanym wydarzeniu.

Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych LEX IUSTA

Prezes Zarządu Iwona Chelminiak – Szymkiewicz

Ogólnopolskie Stowarzyszenie Referendarzy Sądowych

Przewodniczący Zarządu Maciej Neusser

